

Vragovi u nijansama

• **POVUCI, POTEGNI A VRIJEME TEČE:** Sa pregovora parlamentarnih stranaka

Poređenja današnjeg vremena, sa događajima 2002. kada DPS nije imao većinu u Skupštini klimava su zato što je Crna Gora tada još bila dio SRJ, mnoge okolnosti su bile drugačije, ali mehanizmi kontrole svakog državnog i paradržavnog točkića bili su isti kao danas i DPS se neće libiti da ih upotrijebi

Od ponedjeljka do srijede, pa do petka, pa opet u ponedjeljak, nastavljaju se sjednici u Skupštini Crne Gore. Nekad u širem, nekad u intimnijem društvu. Uz dužno poštovanje, zasad bez jasnog rezultata. U isto vrijeme niču dnevni boravci i obećanja o podizanju zgrada za penzionere od Nikšića do Kotora, penzije su sigurne i povećane preko jedan odsto iako je Aco uzeo to malo para, šire se blagodeti u najavi koje obilježavaju svako predizborno vrijeme. Ne patiše Ministarstvo rada, ako ovako nastavi ministar poljoprivrede **Petar Ivanović**, Vojvodina će biti sitna za Crnu Goru. Sjetila se Vlada i projekta 1000 plus stanova, koji je prošli put napola propao, ali dobro zvuči. I tako dalje. Kad dođu, ako jednog dana dođu, u državne službe sadašnji pregovarači imaju sve šanse da zateknu učinjen posao. Kojem, kako

uči narodna mudrost, mane nema.

Ohrabrujuće je da su svi spremni za dogovor o uslovima za održavanje narednih izbora. Doduše, otkrio je predsjednik parlamenta **Ranko Krivokapić**, u pregovorima o uspostavljanju vlade izbornog povjerenja manje su sporni opšti principi, a više konkretni. Čudo. „Dobro je što smo za dva dana uspješni da pređemo tekst u cjelini, da ga sa svih aspekata iskomentarišemo i stvorimo osnov za drugo čitanje koje bi trebalo da ide ka sužavanju problema”, ocijenio je Krivokapić. Prema njegovim riječima, ostaje osnovni princip - da ništa nije dogovoreno dok sve nije dogovoreno. „Tako da svaki politički subjekat zadržava pravo do konačnog izjašnjavanja da se odredi hoće li potpisati sporazum”.

Predstavnici Vlade saglasili su se da opozicija dobije

mjesta u izvršnoj vlasti, upravama i fondovima. Zapelo je kod preduzeća gdje je država većinski vlasnik, a za koja postoje ozbiljne sumnje da se zloupotrebljavaju za potkupljivanje birača DPS-a na izborima. Kako opraštati račune za struju ako se po *Elektroprivredi* petlja neko iz opozicije, zašto bi *Montenegro erlajn* bio doveden u opasnost da se, osim na nebu, vide avioni koji dovode DPS-ove birače. Uostalom, i zbog čega bi čuveni poštolog sa prošlih izbora koji je „opservacijom iz više uglova, koristeći prijateljstva sa terena, mrežu partije, pripadnike službe Agencije za javnu bezbjednost došao do relevantnih podataka za svakog radnika u pošti” i identifikovao spiskove „naše” i „njihove” bio ometan u poštologiji.

Javnost je uveliko znala da su pregovori u parlamentu zapeli i oko medija kad je Krivokapić objasnio da su na radnoj grupi „uočeni problemi pogotovu u oblasti medija i iskazana želja da se to mijenja i popravlja”. „Razgovarali smo o načinu da poštuju ono što su Ustavni principi, da građani budu profesionalno i objektivno informisani, oruđima koja to mogu obezbijediti, zakonski i po evropskim standardima”, precizirao je Krivokapić.

Iz Socijaldemokratske partije, Demosa i pokreta URA saznalo se da neće potpisati sporazum o stvaranju uslova za slobodne i fer izbore ukoliko ne bude promijenjen uređivački tim Javnog servisa. „Bez promjene uređivačkog tima na Javnom servisu nećemo stati iza eventualnog sporazuma. TVCG, koja se finansira novcem svih građana, postala je partijska televizija DPS-a i to se mora promijeniti. Očekujemo da Javni servis vodi novi neutralan urednički tim”, kazao je sagovornik *Vijesti* iz opozicije. Potpredsjednik Vlade **Duško Marković** bio je po tom pitanju, kažu – uzdržan.

Politički direktor DPS-a, **Tarzan Milošević**, ponovio je, da je ta partija uvijek bila za dijalog. „Predsjednik partije, **Milo Đukanović** nije opoziciji ponudio dogovor da se ne bi dogovorili, već da bi se dogovorili i otklonili sve sumnje u izborni proces”, rekao je Milošević agenciji MINA. On je rekao da smatra da je u interesu svih da ti pregovori budu što prije završeni.

Lider Građanskog pokreta URA **Žarko Rakčević**, kazao je da nije jednostavno, posle 25 godina, jednog načina razmišljanja i vladanja prvo doći do zajedničke dijagnoze, a onda kroz sistem kontrole obezbijediti uslove za slobodne i fer

Predrag Bulatović: „Demokratski front je smatrao i to pokazao otpočinjanjem protesta 27. septembra. da prelaznu vladu treba uspostaviti najmanje godinu pred izbore. Da su se ostali pridružili protestima barem 24. oktobra, sve bi bilo drugačije”

izbore.

„Ne treba zanemariti činjenicu, da čak i ako bude političke volje samog vrha DPS-a, stvoreni sistem po dubini će nastojati da inercijom zloupotreba dokaže odanost centrali i gospodarstvu”, zaključio je Rakčević.

Funkcioner Demokratskog fronta **Predrag Bulatović** u izjavi za *Monitor* podsjeća na stav tog saveza da je pravi put bio obaranje Vlade Mila Đukanovića i formiranje prelazne vlade koja bi pripremila izbore. „Ovo što se sada radi predstavlja rekonstrukciju vlade DPS-a, odnosno Mila Đukanovića. Veoma je teško na taj način izvršiti demontažu zloupotreba državnih resursa”.

„U prilog tom stavu ide uporedno iskustvo koje smo imali 2002. godine kada je vlada **Fiipa Vujanovića**, u stvari Mila Đukanovića, izgubila većinu u parlamentu, ali je uprkos tome pripremala izbore. Zbog pada vlade nije se mogla formirati nova i po automatizmu je predsjednik države raspisao izbore. U tom međuintervalu tadašnja parlamentarna većina koju su činili koalicija *Zajedno za Jugoslaviju* i Liberalni savez Crne Gore jedino su mogli da u RTCG i *Pobjedi* izvrše neke promjene, sve ostalo je realizovala vlada u ostavci, vlada DPS-a”, podsjeća Bulatović.

Bila su to zanimljiva vremena. Na izborima 2001. organizovanim zato što je vladu napustila Narodna stranka, koalicija DPS-a i SDP-a *Pobjeda je Crne Gore*, osvojila je 36 od 77 poslaničkih mjesta, koalicija SNP-a SNS-a i Narodne stranke *Zajedno za Jugoslaviju* – 33. Liberalni savez Crne Gore odlučio je da podrži manjinsku vladu DPS koalicije, ali je to potrajalo samo do potpisivanja Beogradskog sporazuma u martu 2002. Vlada na čijem je čelu bio Filip Vujanović pala je

već u aprilu, srušili su je poslanici koalicije *Zajedno za Jugoslaviju* i LSCG-a.

Predsjednik Crne Gore Milo Đukanović tih dana imao je, od Bijelog Polja do Brisela, razne preče poslove nego da Skupštini predloži novog mandatar. Razvlačenje je trajalo mjesecima. Onda je u julu zakazao prijevremene parlamentarne izbore za 6. oktobar. „Nova parlamentarna većina”, što je tada uvedeno kao pogrdan naziv, izglasala je amandmane na izborni i ostale prateće zakone, ali je Đukanović odbio da ih potpiše, pa su morali da glasaju opet. Izmijenjeni i dopunjeni zakoni su stupili

na snagu 10. avgusta, dugo nakon raspisivanja izbora. A to ne može. Usput su svih pet sudija Ustavnog suda podnijeli ostavke.

Početkom septembra, nakon dugih rasprava na okruglom stolu, vođenih između parlamentarnih stranaka, uz „podršku i pomoć” OEBS-a, postignut je sporazum između političkih stranaka i 10. septembra je usvojena serija novih zakona. Nakon toga predsjednik Republike Milo Đukanović pomjerio je datum održavanja izbora sa 6. na 20. oktobar.

Čitavu priču pratilo je bjesomučno blaćenje „nove parlamentarne većine”, posebno Liberalnog saveza, u državnim, paradržavnim i provladinim medijima. Promjena urednika u državnim medijima, samo na nešto više od jednog mjeseca uoči izbora, donijela je mnogo više zabave za režimska glasila, nego što se moglo nadoknaditi uravnoteženijim izvještavanjem o zbivanjima u državi.

Završilo se time što se na izborima u oktobru DPS vratio uživanju u čarima apsolutne većine. Napravljena je i prigodna rokada Đukanović je podnio ostavku na mjesto predsjednika Republike, kako bi bio imenovan za premijera.

• **AKO OVAKO NASTAVI, VOJVODINA ĆE BITI SITNA ZA CRNU GORU:** Petar Ivanović, ministar poljoprivrede

tome kako zbog opozicije ne mogu da se isplaćuju nadoknade trudnicama i kako će turistička sezona propasti jer je zabranjeno zapošljavanje tokom predizbornih vremena. Sve se može protumačiti tako da DPS-u ide u korist, sve se može zloupotrijebiti tako da njihova carstva ostanu neokrnjena. Na primjer, već su krenule, a tek će nahrupiti horde analitičara i priručnih nevladinih organizacija koje će stati na branik nezavisnosti javnog servisa na čiju pristrasnost već standardno upozoravaju svi živi uključujući i Evropsku komisiju.

Prema riječima Predraga Bulatovića tok pregovora koji se sada vode pokazuje da DPS svim sredstvima brani

javni servis i spreman je, za sada, samo da na formalnom nivou otvori kontrolu onih državnih struktura gdje se najviše zloupotrebljava vlast u predizborne svrhe.

„Demokratski front je smatrao i to pokazao otpočinjanjem protesta 27. septembra da prelaznu vladu treba uspostaviti najmanje godinu pred izbore. Da su se ostali pridružili protestima barem 24. oktobra, sve bi bilo drugačije”, ocjenjuje Prerag Bulatović i poziva kolege iz opozicije da napuste pregovore.

„Uprkos kratkom vremenu, ukoliko bi se u narednih mjesec dana ostvarila prelazna vlada nešto od zloupotreba bi moglo da se neutrališe”, smatra Bulatović.

Za više od četiri decenije vladavine DPS-a, opozicija je morala da se izbori sa biračima iz pretprošlog vijeka, pa sa duplim i fantomskim biračima, pa da kontrolu sa predizbornog dana proširi na pokušaj kontrole čitave kampanje. Sad im je posao da se pobrinu o svemu što se odvija znatno prije izbornih kampanja. Na kraju, možda će, jednom, početi da se za naredne izbore pripremaju na vrijeme. Čim se ispije šampanjac.

Aktuelni vršilac dužnosti premijera, Filip Vujanović izabran je za predsjednika Skupštine, da bi, nešto kasnije izbirikao kao predsjednički kandidat. Sve može.

Poređenje sa tim vremenima klimavo je zato što je Crna Gora tada

Vlada ovih dana ne patiše. Kad dođu, ako jednog dana dođu, u državne službe sadašnji opozicioni pregovarači imaju sve šanse da zateknu učinjen posao. Kojem, kako uči narodna mudrost, mane nema

još bila dio SRJ, mnoge okolnosti su bile drugačije, ali mehanizmi kontrole svakog državnog i paradržavnog točkića bili su isti kao danas i DPS se neće libiti da ih upotrijebi.

U tom smislu, poučno je i iskustvo kad su, uoči lokalnih izbora, zabranu raznoraznih predizbornih novaca, koju su izglasali opozicija i SDP pretvorili u tužnu priču o

Miloš BAKIĆ